Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2026)0022

Europska tehnološka suverenost i digitalna infrastruktura

Rezolucija Europskog parlamenta od 22. siječnja 2026. o europskoj tehnološkoj suverenosti i digitalnoj infrastrukturi (2025/2007(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU), a posebno njegove članke 173., 179. i 190.,

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 29. siječnja 2025. naslovljenu „Kompas konkurentnosti za EU” (COM(2025)0030),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. veljače 2025. naslovljenu „Program rada Komisije za 2025. – Zajedno naprijed: odvažnija, jednostavnija i brža Unija” (COM(2025)0045),

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2023/1781 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2023. o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava poluvodiča i izmjeni Uredbe (EU) 2021/694 (Akt o čipovima)[1],

– uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2022/2555 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o mjerama za visoku zajedničku razinu kibersigurnosti širom Unije, izmjeni Uredbe (EU) br. 910/2014 i Direktive (EU) 2018/1972 i stavljanju izvan snage Direktive (EU) 2016/1148 (Direktiva NIS 2)[2],

– uzimajući u obzir detaljno izvješće Agencije Europske unije za kibersigurnost (ENISA) naslovljeno „Predviđanje kibernetičkih

---

1 SL L 229, 18.9.2023., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1781/oj.

2 SL L 333, 27.12.2022., str. 80., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj.

sigurnosnih prijetnji do 2030. – ažurirana verzija 2024.”, objavljeno u ožujku 2024.[3],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/2847 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2024. o horizontalnim zahtjevima u pogledu kibernetičke sigurnosti za proizvode s digitalnim elementima i o izmjeni uredbi (EU) br. 168/2013 i (EU) 2019/1020 te Direktive (EU) 2020/1828 (Akt o kibernetičkoj otpornosti)[4],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2019/881 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o ENISA-i (Agencija Europske unije za kibersigurnost) te o kibersigurnosnoj certifikaciji u području informacijske i komunikacijske tehnologije i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 526/2013 (Akt o kibersigurnosti)[5],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2025/38 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. prosinca 2024. o utvrđivanju mjera za povećanje solidarnosti i kapaciteta u Uniji za otkrivanje kibernetičkih prijetnji i incidenata, pripremu za njih i odgovor na njih te o izmjeni Uredbe (EU) 2021/694 (Akt o kibernetičkoj solidarnosti)[6],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2025/37 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. prosinca 2024. o izmjeni Uredbe (EU) 2019/881 u pogledu upravljanih sigurnosnih usluga[7],

– uzimajući u obzir Bijelu knjigu Komisije od 21. veljače 2024. naslovljenu „Kako odgovoriti na potrebe europske digitalne infrastrukture?” (COM(2024)0081),

– uzimajući u obzir izvješće Marija Draghija od 9. rujna 2024. naslovljeno „Budućnost europske konkurentnosti”,

– uzimajući u obzir izvješće Enrica Lette od 17. travnja 2024. naslovljeno „Puno više od tržišta”,

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 2. srpnja 2024. naslovljenu „Stanje digitalnog desetljeća za 2024.” (COM(2024)0260),

---

3 https://www.enisa.europa.eu/publications/foresight-cybersecurity-threats-for-2030-update-2024.

4 SL L, 2024/2847, 20.11.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2847/oj.

5 SL L 151, 7.6.2019., str. 15., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/881/oj.

6 SL L, 2025/38, 15.1.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/38/oj.

7 SL L, 2025/37, 15.1.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/37/oj.

– uzimajući u obzir Odluku (EU) 2022/2481 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o uspostavi programa politike za digitalno desetljeće do 2030.[8],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/903 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. ožujka 2024. o utvrđivanju mjera za visoku razinu interoperabilnosti javnog sektora u Uniji (Akt o interoperabilnoj Europi)[9],

– uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2019/1024 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o otvorenim podatcima i ponovnoj uporabi informacija javnog sektora[10],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/795 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. veljače 2024. o uspostavi Platforme za strateške tehnologije za Europu (STEP) i o izmjeni Direktive 2003/87/EZ i uredbi (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 i (EU) 2021/241[11],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2023/2854 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2023. o usklađenim pravilima za pravedan pristup podacima i njihovu uporabu i o izmjeni Uredbe (EU) 2017/2394 i Direktive (EU) 2020/1828 (Akt o podacima)[12],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1309 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o mjerama za smanjenje troškova postavljanja gigabitnih elektroničkih komunikacijskih mreža, izmjeni Uredbe (EU) 2015/2120 i stavljanju izvan snage Direktive 2014/61/EU (Akt o gigabitnoj infrastrukturi)[13],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1689 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o utvrđivanju usklađenih pravila o umjetnoj inteligenciji i o izmjeni uredaba (EZ) br. 300/2008, (EU) br. 167/2013, (EU) br. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 i (EU) 2019/2144 te direktiva 2014/90/EU, (EU) 2016/797 i (EU) 2020/1828 (Akt o umjetnoj inteligenciji)[14],

---

8 SL L 323, 19.12.2022., str. 4., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/2481/oj.

9 SL L, 2024/903, 22.3.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/903/oj.

10 SL L 172, 26.6.2019., str. 56., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1024/oj.

11 SL L, 2024/795, 29.2.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj.

12 SL L, 2023/2854, 22.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2854/oj.

13 SL L, 2024/1309, 8.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1309/oj.

14 SL L, 2024/1689, 12.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj.

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1153 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2021. o uspostavi Instrumenta za povezivanje Europe i stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 1316/2013 i (EU) br. 283/2014[15],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/694 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o uspostavi programa Digitalna Europa te o stavljanju izvan snage Odluke (EU) 2015/2240[16],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013[17],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/696 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Svemirskog programa Unije i osnivanju Agencije Europske unije za svemirski program te o stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 912/2010, (EU) br. 1285/2013 i (EU) br. 377/2014 i Odluke br. 541/2014/EU[18],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2023/588 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2023. o uspostavi Programa Unije za sigurnu povezivost za razdoblje 2023. – 2027.[19],

– uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) 2021/2085 od 19. studenoga 2021. o osnivanju zajedničkih poduzeća u okviru programa Obzor Europa te o stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 219/2007, (EU) br. 557/2014, (EU) br. 558/2014, (EU) br. 559/2014, (EU) br. 560/2014, (EU) br. 561/2014 i (EU) br. 642/2014[20],

– uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) 2021/1173 od 13. srpnja 2021. o osnivanju Zajedničkog poduzeća za europsko računalstvo visokih performansi te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2018/1488[21],

– uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) 2024/1732 od 17. lipnja 2024. o izmjeni Uredbe (EU) 2021/1173 u pogledu inicijative EuroHPC-a za

---

15 SL L 249, 14.7.2021., str. 38., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1153/oj.

16 SL L 166, 11.5.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/694/oj.

17 SL L 170, 12.5.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj.

18 SL L 170, 12.5.2021., str. 69., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/696/oj.

19 SL L 79, 17.3.2023., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/588/oj.

20 SL L 427, 30.11.2021., str. 17., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2085/oj.

21 SL L 256, 19.7.2021., str. 3., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1173/oj.

start-up poduzeća radi učvršćivanja europskog vodstva u području pouzdane umjetne inteligencije[22],

– uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2018/1972 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija[23],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1183 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. o izmjeni Uredbe (EU) br. 910/2014 u pogledu uspostave europskog okvira za digitalni identitet[24],

– uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku upućenu Europskom parlamentu i Vijeću od 21. veljače 2025. naslovljenu „Akcijski plan EU-a za sigurnost kabela” (JOIN(2025)0009),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 29. siječnja 2020. naslovljenu „Sigurno uvođenje 5G mreža u EU-u – Provedba paketa instrumenata EU-a” (COM(2020)0050),

– uzimajući u obzir Europsku deklaraciju o digitalnim pravima i načelima za digitalno desetljeće, u kojoj je sadržana obveza o promicanju europskog pristupa digitalnoj transformaciji i u kojoj se ljude stavlja u središte te transformacije[25];

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 30. prosinca 2021. naslovljenu „Kriteriji za analizu spojivosti državnih potpora za promicanje provedbe važnih projekata od zajedničkog europskog interesa s unutarnjim tržištem (IPCEI)” (COM(2021)8481),

– uzimajući u obzir članak 55. Poslovnika,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za industriju, istraživanje i energetiku (A10-0107/2025),

A. budući da bi tehnološku suverenost trebalo promatrati kao cijeli lanac vrijednosti, od izvrsnosti u istraživanju do boljeg tržišnog natjecanja i postizanja veće europske suverenosti;

B. budući da se EU oslanja na zemlje izvan EU-a za više od 80 % digitalnih proizvoda, usluga, infrastrukture i intelektualnog vlasništva;

C. budući da nekoliko tehnoloških poduzeća ima koncentriranu moć nad ključnim digitalnim tržištima i kontrolu nad temeljnom internetskom

---

22 SL L, 2024/1732, 19.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1732/oj.
23 SL L 321, 17.12.2018., str. 36., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/1972/oj.
24 SL L, 2024/1183, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1183/oj.
25 SL C 23, 23.1.2023., str. 1.

infrastrukturom, uključujući operativne sustave, računalstvo, umjetnu inteligenciju, internetske tražilice, kapacitete društvenih medija, digitalno oglašavanje i platne usluge;

D. budući da će naša europska tehnološka suverenost uvelike ovisiti o sposobnosti Europe da stvori tržišne uvjete koji su potrebni da bi europska poduzeća napredovala i međusobno se natjecala, čime će se povećati kvaliteta njihovih proizvoda;

E. budući da postoji rizik da EU neće uspjeti ostvariti svoje ciljeve i zacrtane zadaće u kontekstu digitalnog desetljeća, uključujući uvođenje računalstva u oblaku, velikih količina podataka i umjetne inteligencije;

F. budući da europska poduzeća zauzimaju manji udio u globalnom istraživanju i razvoju u području softvera, internetskih tehnologija i elektronike, dok SAD i Kina predvode u tim sektorima;

G. budući da su Digitalni kompas, program politike za digitalno desetljeće i Kompas konkurentnosti Komisije ključni okviri za jačanje europskog digitalnog ekosustava te osiguravanje vodećeg položaja u području tehnologije kao i dugoročne gospodarske otpornosti;

H. budući da se digitalna infrastruktura sastoji od hardverskih elemenata koji se odnose na povezivost, uključujući svjetlovodnu infrastrukturu, 5G i 6G, podmorske kabele, satelite i spektar, te računalstvo, uključujući poluvodiče, podatkovne centre, računalstvo visokih performansi i kvantne tehnologije, kao i softverskih elemenata, uključujući identifikacijska rješenja, internet stvari, sustave usluga u oblaku i umjetne inteligencije, te međusloja koji uključuje sustave oglašavanja, internetske tražilice te sustave plaćanja i komunikacije;

I. budući da će konkurentnost EU-a sve više ovisiti o digitalizaciji svih sektora, koja će biti poduprta otpornom, sigurnom i pouzdanom digitalnom infrastrukturom; u tom kontekstu primjećuje da je jedinstveno digitalno tržište ključna prednost jer poduzećima može omogućiti rast i širenje;

J. budući da je puni potencijal jedinstvenog digitalnog tržišta i dalje neiskorišten, pri čemu trgovina digitalnim uslugama unutar EU-a čini samo 8 % BDP-a, što je znatno manje od udjela trgovine digitalnom robom, koji iznosi 25 %;

K. budući da se dostupnost sustava elektroničke identifikacije te digitalnih javnih usluga i pristupa elektroničkim zdravstvenim kartonima povećava, ali da i dalje zbog razlika u primjeni elektroničke identifikaciji postoji velik jaz među zemljama u pružanju digitalnih javnih usluga koje štite privatnost i koje su u potpunosti usmjerene na korisnika, a usto i pristupačne i suverene;

L. budući da je elektronička identifikacija danas dostupna za 93 % stanovništva EU-a, ali da je postizanje 100%-tne pokrivenosti digitalnim javnim uslugama za građane i poduzeća do 2030. i dalje izazov;

M. budući da bi interoperabilnost i međusobna povezanost povećale konkurentnost europskog gospodarstva i da bi mogle imati koristi od politika kao što su otvoreni kod kao prvi izbor te javna sredstva – javni kod i provedba zajedničkih i otvorenih standarda;

N. budući da je digitalna infrastruktura od ključne važnosti za industriju EU-a, uključujući automobilsku industriju i mogući razvoj povezanih i autonomnih automobila; budući da je potrebna pouzdana podatkovna i komunikacijska infrastruktura kako bi se podupro siguran ekosustav za povezana i autonomna vozila;

O. budući da svjetlovodne mreže čine jednu od okosnica digitalne infrastrukture EU-a te omogućuju brzi internet, 5G mreže i buduća tehnološka poboljšanja;

P. budući da EU zaostaje u uvođenju 5G mreže da bi ispunio svoje ciljeve za 2030., uz i dalje ograničenu pokrivenost svjetlovodnim mrežama (otprilike samo 64 % europskih kućanstava);

Q. budući da su potrebe za ulaganjima u najsuvremeniju povezivost u EU-u goleme;

R. budući da je odgovaranje ne izazove povezane s pristupom zemljištu i mrežama ključno za uspješno uvođenje digitalne infrastrukture;

S. budući da se inicijativom GOVSATCOM EU-a nastoji osigurati dugoročna dostupnost sigurnih, pouzdanih i troškovno učinkovitih usluga državne satelitske komunikacije za tijela EU-a i nacionalna javna tijela koja upravljaju kritičnom infrastrukturom i misijama u području sigurnosti;

T. budući da čipovi imaju ključnu ulogu u povećanju tehnološke konkurentnosti i otpornosti Europe;

U. budući da se u Kompasu konkurentnosti Komisije, Planu za čistu industriju i programu rada Komisije za 2025. gotovo uopće ne spominju poluvodičke tehnologije, unatoč njihovoj ključnoj važnosti za industrijsku ambiciju EU-a;

V. budući da je Akt o čipovima bio *ad hoc* mehanizam prilagodbe usmjeren na rješavanje određenih problema povezanih s nestašicama poluvodiča; budući da su njegova područja djelovanja uglavnom ograničena na napredne poluvodiče; budući da angažman EU-a u pogledu postojećih poluvodiča nije dovoljan; budući da se revizija Akta o čipovima očekuje u rujnu 2026.;

W. budući da postojeći europski regionalni klasteri u sektoru poluvodiča imaju svoju ulogu te da bi nju trebalo dodatno ojačati;

X. budući da su procesori, memorijske tehnologije, grafički procesori i kvantni čipovi ključni za europsku digitalnu infrastrukturu i sigurnost lanca opskrbe;

Y. budući da su usluge računalstva u oblaku iznimno važne za širok raspon računalnih aktivnosti i računalnih usluga koje su postale ključni pokretač konkurentnosti;

Z. budući da bi modeli udruživanja mogu povećati konkurentnost tržišta EU-a tako što će olakšati uspostavljanje važnih europskih alternativa temeljenih na stručnosti i prisutnosti na lokalnom tržištu;

AA. budući da je opsežna infrastruktura za umjetnu inteligenciju, kao što su gigatvornice umjetne inteligencije, ključna za omogućivanje otvorenog i suradničkog razvoja najsloženijih modela umjetne inteligencije;

AB. budući da se lanac vrijednosti umjetne inteligencije i dalje razvija i da je rješavanje problema koji predstavlja razvoj modela umjetne inteligencije samo dio tog konteksta; budući da se europska rješenja u području umjetne inteligencije mogu razviti uz pomoć europske javne i privatne računalne infrastrukture, čime bi se potaknule inovacije, a novoosnovana poduzeća i mala poduzeća u prvom redu trebala bi imati koristi od pristupa javnoj računalnoj infrastrukturi;

AC. budući da modeli umjetne inteligencije koji se mogu upotrebljavati na široko dostupnom hardveru uz umjerene troškove omogućuju većem broju aktera da oblikuju način na koji se sustavi umjetne inteligencije stvaraju i upotrebljavaju, čime se pruža neposrednija vrijednost u primjenama i omogućuje demokratskija upotreba umjetne inteligencije;

AD. budući da uvođenje, stavljanje na tržište i primjena umjetne inteligencije trenutno uglavnom usmjerava mali broj velikih tehnoloških poduzeća; primjećuje da se funkcionalnosti umjetne inteligencije u EU-u ne uvode u isto vrijeme kao i u državama izvan Unije, čime se europska poduzeća i potrošači stavljaju u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju;

AE. budući da su podatkovni centri ključan dio naprednog digitalnog društva i da omogućuju distribuiranu obradu i učinkovitu pohranu podataka;

AF. budući da su pouzdan kapacitet i dostupnost pohrane podataka ključni za europsku otpornost i razvoj; budući da većina podatkovnih centara u Europi nije u vlasništvu europskih poduzeća;

AG. budući da su za izgradnju i funkcioniranje velikih podatkovnih centara potrebna velika ulaganja;

AH. budući da je oko 9 % globalne potrošnje električne energije rezultat rada podatkovnih centara, usluga u oblaku i povezivosti;

AI. budući da su podmorski kabeli kritična infrastruktura za globalnu povezivost, gospodarsku stabilnost i sigurnost jer preko se odvija više od 99 % međunarodne komunikacije, pri čemu su oni i dalje osjetljivi na fizičke štete, kibernetičke prijetnje i geopolitičke rizike;

AJ. budući da je sigurna i otporna digitalna infrastruktura ključna, posebno s obzirom na sve veći broj kibernetičkih napada na EU, njegove države članice te industriju i društvo;

AK. budući da je paket instrumenata EU-a za sigurnost 5G mreža važan za sprečavanje kibernetičke špijunaže i jačanje otpornosti lanaca opskrbe u digitalnoj infrastrukturi EU-a;

AL. budući da 21 % poduzeća kao prepreku digitalnim ulaganjima navodi usklađenost i pravnu nesigurnost;

AM. budući da se pristupom „jedan za jedan” osigurava da se uzmu u obzir sva opterećenja uvedena inicijativama Komisije i da se administrativno opterećenje kompenzira uklanjanjem opterećenja jednake vrijednosti u istom području politike;

AN. budući da izazovi povezani s potrošnjom energije u području umjetne inteligencije, usluga u oblaku i kvantnog računalstva kao i podatkovni centri zahtijevaju da se održivost integrira u strategije digitalne infrastrukture;

AO. ističe da se predviđa da će se potrošnja energije u podatkovnim centrima do kraja ovog desetljeća gotovo utrostručiti te se povećati s oko današnjih 62 teravatsata (TWh) na više od 150 TWh, što podrazumijeva povećanje s 2 % na 5 % ukupne europske potrošnje energije;

AP. budući da je nedostatak digitalnih vještina i dalje velik problem jer samo 54 % europskih građana posjeduje barem osnovne digitalne vještine, što je znatno ispod cilja od 80 % utvrđenog u programu politike za digitalno desetljeće;

AQ. budući da se predviđa da će manjak stručnjaka u području IKT-a u EU-u do 2030. dosegnuti 12 milijuna, što znači da je EU daleko od svog cilja od 20 milijuna kvalificiranih radnika;

AR. budući da se u izvješću o stanju digitalnog desetljeća za 2024. i Draghijevom izvješću ističe hitna potreba za ulaganjem u digitalne vještine i vještine u području znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike (STEM) kako bi se očuvali tehnološki kapaciteti Europe i globalna konkurentnost;

AS. budući da 60 % poduzeća iz EU-a prijavilo poteškoće u zapošljavanju kvalificiranih radnika u područjima kao što su umjetna inteligencija,

kibernetička sigurnost i čiste tehnologije, što je velika prepreka inovacijama, konkurentnosti te zelenoj i digitalnoj tranziciji;

AT. budući da aktualna kretanja na tržištu rada, uključujući otpuštanja na svjetskoj razni i političku nestabilnost izvan EU-a, stvaraju priliku za privlačenje visokokvalificiranih digitalnih talenata u EU;

AU. budući da je za povećanje konkurentnosti i otpornosti potrebno odgovarajuće financiranje; budući da javno financiranje može djelovati kao katalizator, a da su privatna ulaganja i konkurentne tržišne sile ključni za dugoročni razvoj digitalne infrastrukture;

AV. budući da je snažan i prilagodljiv ekosustav istraživanja i inovacija koji se temelji na izvrsnosti presudan za osiguravanje globalne konkurentnosti i vodstva EU-a u području strateških tehnologija, kao što su kvantna tehnologija i umjetna inteligencija;

AW. budući da je normizacija u središtu istinske europske digitalne i tehnološke suverenosti; budući da važnost normi raste zbog sve većeg tehnološkog tržišnog natjecanja diljem svijeta, posebno sa Sjedinjenim Američkim Državama i Kinom;

AX. budući da je EU predan pregovorima o sveobuhvatnim sporazumima o digitalnoj trgovini s partnerskim zemljama s ciljem promicanja sigurnog, otpornog i konkurentnog razvoja digitalne infrastrukture;

AY. budući da je Komisija najavila sklapanje povijesnih sporazuma o digitalnoj trgovini s Južnom Korejom i Singapurom, čime se postavlja važan presedan za buduće sporazume;

AZ. budući da su se Parlament i Vijeće postigli dogovor o „horizontalnim odredbama EU-a o prekograničnim tokovima podataka i zaštiti osobnih podataka i privatnosti u glavi o digitalnoj trgovini trgovinskih sporazuma EU-a”, koje je odobrila Komisija i koje i dalje predstavljaju važan alat u području digitalne trgovine i sklapanja novih sporazuma o digitalnoj trgovini;

Opći uvod

1. naglašava da je europski suverenitet sposobnost izgradnje kapaciteta, otpornosti i sigurnosti smanjenjem strateških ovisnosti, sprečavanjem oslanjanja na strane aktere i pojedinačne pružatelje usluga te zaštitom kritičnih tehnologija i infrastrukture; poziva na razvoj sveobuhvatnog okvira za procjenu rizika kako bi se pratile ovisnosti u cijelom digitalnom vrijednosnom lancu te kako bi se reagiralo na njih; ističe da bi takav okvir trebao služiti kao temelj za osiguravanje pripravnosti i otpornosti EU-a jačanjem europske industrijske politike i povećanjem domaćih kapaciteta za istraživanje i razvoj te proizvodnju u području strateških tehnologija;

2. smatra da je tehnološka suverenost sposobnost osmišljavanja, razvoja i poboljšanja digitalnih tehnologija potrebnih za

konkurentnost našeg gospodarstva, dobrobit naših građana i otvorenu stratešku autonomiju EU-a u globaliziranom svijetu; smatra da to uključuje osiguravanje sposobnosti EU-a za donošenje autonomnih odluka, suradnju s pouzdanim trećim zemljama i subjektima, diversifikaciju i jačanje lanaca opskrbe te promicanje koncepta otvorenosti i interoperabilnosti kako bi se osiguralo da Europa ostane privlačan centar za ulaganja;

3. prepoznaje sve veću koncentraciju moći u poduzećima izvan EU-a, što ograničava sposobnost Europe za uvođenje inovacija, natjecanje i održavanje kontrole nad europskim digitalnim gospodarstvom, društvom i demokracijom; izražava zabrinutost zbog prekomjerne ovisnosti o akterima izvan EU-a u ključnim područjima kao što su infrastruktura u oblaku, poluvodiči, umjetna inteligencija i kibernetička sigurnost, u kojima koncentracija tržišta i strana kontrola ugrožavaju konkurentnost, demokratsku otpornost i sigurnost Europe;

4. ponovno potvrđuje da EU mora ostati suveren u provedbi svojih zakona, posebno u digitalnom području; oštro osuđuje i poziva na ukidanje zabrana putovanja koje su Sjedinjene Američke Države nametnule čelnicima civilnog društva Imranu Ahmedu, Clare Melford, Anni-Leni von Hodenberg i Josephine Ballon, čiji rad doprinosi sigurnijem digitalnom okruženju za sve i poziva na odgovornost digitalne platforme, kao i zabrane putovanja koju su Sjedinjene Američke Države nametnule bivšem povjereniku EU-a Thierryju Bretonu, koji je imao ključnu ulogu u uspostavi digitalnih pravila EU-a; poziva Komisiju i države članice da odlučno odgovore na te dosad nezabilježene napade; prima na znanje nedavne provedbene mjere poduzete u skladu s Aktom o digitalnim uslugama[26] za kršenja obveza transparentnosti i smanjenja rizika, kao što je novčana kazna od 120 milijuna EUR protiv X-a; podsjeća da je cilj provedbe digitalnog zakonodavstva EU-a osigurati usklađenost s pravom EU-a i zaštitu temeljnih prava, a ne regulirati politička mišljenja; naglašava da uvođenje novih funkcija vrlo velikih internetskih platformi, uključujući one koje se temelje na generativnoj umjetnoj inteligenciji, mora biti popraćeno odgovarajućim zaštitnim mjerama i mjerama za smanjenje rizika kako bi se osigurala potpuna usklađenost s pravom EU-a, posebno u pogledu sprečavanja širenja nezakonitog ili manipuliranog sadržaja; osuđuje potporu koju pružaju određene političke stranke, kao što su AfD, Reconquête, Fidesz ili Konfederacja, koje ponavljaju diskurse koji potječu izvan EU-a i oslabljuju digitalno zakonodavstvo i demokratske vrijednosti EU-a;

---

26 Uredba (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga i izmjeni Direktive 2000/31/EZ (Akt o digitalnim uslugama) (SL L 277, 27.10.2022., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

5. smatra da bi ambicije EU-a u području industrijske tehnologije trebale biti usredotočene na ključne strateške tehnologije budućnosti, kao što su poluvodičke tehnologije ili kvantna tehnologija, koje doprinose otvorenoj strateškoj autonomiji EU-a te su od presudne važnosti za našu zelenu, digitalnu i obrambenu tranziciju;

6. prepoznaje promjenu geopolitičkog krajolika i priliku koja iz toga proizlazi za tržišnu potražnju za europskim proizvodima i uslugama; smatra da je to prilika za pozicioniranje Europe kao globalnog predvodnika u pouzdanim i sigurnim digitalnim rješenjima;

7. ističe potrebu za poticajnim regulatornim okruženjem kojim se potiču inovacije, ulaganja i razvoj najsuvremenijih tehnologija u Europi, uz istodobnu zaštitu krajnjih korisnika iz EU-a od posljedica izvanteritorijalnosti;

8. prepoznaje potrebu za sveobuhvatnom europskom industrijskom politikom za digitalni ekosustav, kojom bi se integrirala sva relevantna područja politike kao što su pristup tržištu, standardizacija, istraživanje i razvoj, ulaganja, trgovina i međunarodna suradnja; poziva Komisiju da razvije tu sveobuhvatnu politiku u cilju smanjenja štetnih strateških ovisnosti, jačanja domaćih lanaca vrijednosti te osiguravanja sigurnog i pouzdanog digitalnog ekosustava utemeljenog na inovacijama i usklađenog s europskim vrijednostima;

9. podsjeća na to da visokotehnološka tržišta proizvoda i digitalnih usluga uvelike ovise o vanjskim lancima opskrbe, što predstavlja rizik za suverenitet i otpornost; ističe važnost jačanja industrijskih kapaciteta i tehnološkog stručnog znanja u području novih i disruptivnih tehnologija kako bi se poduprla otvorena strateška autonomija EU-a;

10. naglašava da jačanje tehnološke suverenosti Europe u doba brzog tehnološkog razvoja zahtijeva jačanje inovacija i komercijalizacije kako bi se izgradili potrebni kapaciteti; ističe da se Europa mora preobraziti u globalno privlačno i prilagodljivo poslovno okruženje na temelju smanjenja birokracije, povećanja regulatorne predvidljivosti te poticanja poduzetništva i preuzimanja rizika;

11. uviđa da otvorena strateška autonomija i demokratska otpornost moraju biti u središtu programa Komisije te da sveobuhvatan pristup mora uključivati javnu nabavu, financiranje i dugoročne institucionalne okvire za uspostavu i održavanje suverenih digitalnih infrastruktura u ključnim područjima;

12. poziva Komisiju da analizira kritične ovisnosti u području digitalne infrastrukture i tehnologija te da sastavi sveobuhvatan popis tih ovisnosti i razmotri, barem, usluge pohrane, sustave identifikacije i plaćanja, komunikacijske platforme, ali i softver, protokole i standarde koji ih podržavaju, te da predloži mjere za potporu

pristupu tržištu proizvoda i usluga sa snažnim pozitivnim utjecajem na tehnološki suverenitet, otpornost i održivost EU-a; u tom pogledu smatra da se primjena posebnih kriterija za dodjelu u javnoj nabavi može promicati u područjima u kojima postoje takve kritične ovisnosti; smatra da takvi kriteriji mogu pomoći u poticanju tržišnog natjecanja i jačanju europske tehnološke suverenosti olakšavanjem nabave europskih digitalnih proizvoda i usluga, gdje je to moguće;

Digitalna javna infrastruktura

13. čvrsto vjeruje da je digitalna infrastruktura okosnica našeg gospodarstva i da bi stoga trebao postojati osnovni sloj digitalne javne infrastrukture, koji bi osiguravao suverenost i tržišno okruženje pogodno za tržišno natjecanje; primjećuje da tržište u brojnim važnim područjima nije razvilo taj osnovni sloj, što je dovelo do monopola i oslanjanja na strane aktere; naglašava da bi, kako bi se popunila ta praznina, EU trebao preuzeti vodeću ulogu u stvaranju čvrstih temelja za digitalnu javnu infrastrukturu stvaranjem slojeva digitalnih tehnologija koje se sastoje od poluvodiča, rješenja za povezivost, infrastrukture u oblaku, softvera, podataka i umjetne inteligencije; smatra da bi se europska digitalna javna infrastruktura trebala temeljiti na pravednim i konkurentnim gospodarskim modelima te da bi se trebala koristiti modelima upravljanja u kojima ni privatna poduzeća ni vlade ne zadržavaju centraliziranu kontrolu; smatra da bi se ta infrastruktura trebala temeljiti na zajedničkim i otvorenim standardima, uključivati interoperabilnost i međusobnu povezanost, kako bi se spriječila ovisnost korisnika o određenom pružatelju usluga te kako bi se potaknule inovacije olakšavanjem ulaska novih sudionika na tržište, kao i da bi se njome trebala osigurati privatnost i sigurnost kao standard;

14. smatra da bi uvođenje digitalne javne infrastrukture trebalo biti usmjereno na područja u kojima su prisutne kritične ovisnosti, kako je utvrđeno na sveobuhvatnom popisu Komisije; poziva Komisiju da pripremi detaljan i sveobuhvatan plan za uspostavu europske digitalne javne infrastrukture utvrđivanjem tehnologija koje su najprikladnije za europsko djelovanje te potiče Komisiju i države članice da namijene odgovarajuća sredstva za uvođenje digitalne javne infrastrukture;

15. ističe da bi europsku digitalnu javnu infrastrukturu trebalo poticati koordiniranim djelovanjem na razini EU-a kako bi se osigurala prisutnost i konkurentnost europskih pružatelja te konkurentno tržišno okruženje; ističe da za ostvarivanje tih ciljeva neće biti dovoljna samo regulacija već da će trebati i velika javna ulaganja; uviđa da bi predstojeći višegodišnji financijski okvir (VFO) stoga trebao uključivati dodatna sredstva namijenjena za tu svrhu, s naglaskom na dodanoj vrijednosti EU-a i financiranju osnovnog sloja europske digitalne javne infrastrukture;

16. konstatira da se u okviru predstojećeg VFO-a EU mora obvezati na povećanje rashoda za postizanje tehnološke suverenosti; ističe da bi to trebalo uključivati namjensku omotnicu za razvoj i uvođenje slojeva digitalne javne infrastrukture utvrđenih na sveobuhvatnom popisu Komisije kao i dodatna sredstva u drugim digitalnim područjima kako bi se osiguralo tržišno okruženje pogodno za tržišno natjecanje;

17. smatra da bi se pri financiranju u okviru predstojećeg VFO-a prednost trebala davati aktivnoj izgradnji kapaciteta u ključnim područjima hardvera, softvera i usluga, uključujući računalstvo visokih performansi, kvantno računalstvo, šifriranje i komunikaciju, povezivost, računalstvo u oblaku, podatke, mrežne ekosustave i ekosustave umjetne inteligencije te digitalne knjižnice;

18. smatra da bi se europska digitalna javna infrastruktura trebala temeljiti na vrijednostima EU-a i ostati otvorena za partnere izvan EU-a koji s Unijom dijele slične stavove; poziva Komisiju i države članice da nastave ulagati napore i daju veći poticaj procesu u okviru programa Ujedinjenih naroda za razvoj digitalne javne infrastrukture;

19. prepoznaje usluge e-uprave kao ključne pokretače učinkovitog, sigurnog i pristupačnog pružanja javnih usluga, koje bi trebale biti osmišljene tako da olakšavaju digitalnu identifikaciju, razmjenu podataka javnog sektora i plaćanja u javnom sektoru bez narušavanja tržišta ili ugrožavanja postojećih rješenja privatnog sektora; naglašava da bi pristup EU-a uslugama e-uprave trebao biti usmjeren na jačanje digitalne interakcije između državnih tijela i građana te između državnih tijela i poduzeća, uz istodobno osiguravanje povjerenja, interoperabilnosti i pristupačnosti; stoga smatra da je za siguran i nesmetan pristup javnim uslugama potreban pouzdan okvir za e-identifikaciju; pozdravlja najavu „poslovne lisnice”, čija je svrha uvelike pojednostavniti međusobnu povezanost poduzeća i javnih tijela;

20. poziva Komisiju na daljnji razvoj podatkovnih platformi od javnog interesa, kojima će se omogućiti sigurna prekogranična razmjena podataka između javnih i privatnih subjekata za upotrebu, prvenstveno u zdravstvu, urbanističkom planiranju i praćenju okoliša; nadalje, poziva Komisiju da promiče interoperabilnost između podatkovnih platformi od javnog odnosno sektorskog interesa, osiguravajući nesmetan protok podataka uz istodobno maksimalno smanjenje administrativnog opterećenja; napominje da bi se to moglo postići korištenjem postojećih tržišno usmjerenih rješenja kojima se potiču inovacije, održava povjerenje te poštuju standardi privatnosti i sigurnosti;

21. uviđa da u skladu s postojećim pravnim okvirom europski građani imaju pravo kontrolirati svoje osobne podatke te da se podaci generirani u EU-u moraju obrađivati u skladu s pravom EU-a; ističe

da je zaštita privatnosti i osobnih podataka ključna za izgradnju povjerenja u digitalno gospodarstvo jer europskim potrošačima daje osjećaj sigurnosti, bez obzira na to gdje se njihovi podaci obrađuju; ističe da europska poduzeća, a posebno mala i srednja poduzeća (MSP-ovi), moraju biti u stanju upotrebljavati podatke na zakonit, etički i siguran način kako bi poticala održiv rast i konkurentnost;

Digitalna infrastruktura

22. ističe da je digitalna infrastruktura okosnica europskog gospodarstva i društva te da će ona i dalje dobivati na važnosti; poziva Komisiju da na zatraženi popis kritičnih ovisnosti uvrsti sveobuhvatnu procjenu sastava europske digitalne infrastrukture kako bi se na odgovarajući način analiziralo aktualno stanje, procijenili rizici i koordiniralo djelovanje;

23. smatra da je za jačanje digitalne infrastrukture neophodno provesti inicijative za izgradnju kapaciteta u ključnim područjima na razini EU-a; smatra da bi te inicijative trebale biti usmjerene na razvoj osnovnog sloja javne infrastrukture, kao što su mreža gigatvornica umjetne inteligencije i europski model indeksiranja interneta; mišljenja je da će taj poduzećima omogućiti da razvijaju svoje poslovne modele i ojačaju tehnološku suverenost; ističe digitalna rješenja koja je kreirao EU, kao što je digitalni identitet EU-a, koja za digitalno gospodarstvo EU-a mogu osigurati inovativnu infrastrukturu;

24. prepoznaje stratešku važnost kritične digitalne infrastrukture i potrebu za jačanjem njezine sigurnosti i otpornosti; smatra da kritična digitalna infrastruktura uključuje, ali nije ograničena na kabele (kopnene i podmorske), odašiljače za mobilne mreže, satelitske komunikacijske sustave, radiofrekvencijsku i radijsku opremu, poslužitelje u oblaku koji sadrže osjetljive informacije i podatkovne centre koji obrađuju osjetljive informacije kao i određene softverske elemente, uključujući sigurnosni softver kojim se štite kritične mreže i podatkovni centri;

25. ističe da se treba pobrinuti za to da ta infrastruktura bude u nadležnosti EU-a, odnosno da u potpunosti poštuje odredbe prava EU-a; stoga poziva Komisiju da uvede zakonodavstvo za ublažavanje rizika koje predstavljaju visokorizični dobavljači iz zemalja izvan EU-a, uključujući rizike koje predstavljaju pružatelji energetskih resursa pod stranom kontrolom;

26. poziva Komisiju da se pri pripremi budućih zakonodavnih prijedloga i predstojećeg VFO-a usredotoči na produbljivanje jedinstvenog tržišta, u skladu s preporukama iz izvješćâ Enrica Lette „Puno više od tržišta” i Marija Draghija „Budućnost europske konkurentnosti”, s ciljem oslobađanja potencijala jedinstvenog digitalnog tržišta;

27. prima na znanje preporuke utvrđene u tima dvama izvješćima u skladu s kojima je EU-u potrebna promjena paradigme s promicanja

povezivosti u EU-u na uspostavu jedinstvenog tržišta elektroničkih komunikacija i povezivosti; podržava pojednostavljen i usklađen telekomunikacijski okvir koji pogoduje inovacijama i kojim se osigurava pošteno tržišno natjecanje i pristupačnost infrastrukture;

28. pozdravlja Bijelu knjigu Komisije „Kako odgovoriti na potrebe europske digitalne infrastrukture?”, u kojoj se navode tri stupa: stvaranje „mreže 3C” – mreže „povezanog kolaborativnog računalstva”, dovršenje jedinstvenog digitalnog tržišta te sigurna i otporna digitalna infrastruktura za Europu;

29. Bijelu knjigu i naknadni postupak savjetovanja vidi kao dio pripreme zakonodavnih inicijativa planiranih za ovaj saziv, uključujući Akt o digitalnim mrežama; poziva Komisiju da zauzme cjelovitiji pristup digitalnoj infrastrukturi tijekom cijelog tog procesa te da prizna da digitalna infrastruktura obuhvaća brojne elemente, a ne samo dimenziju povezivosti; naglašava da je svaku novu mjeru digitalne politike potrebno popratiti procjenom učinka;

30. potiče Komisiju da pojednostavi i uskladi telekomunikacijska pravila u okviru predstojećeg Akta o digitalnim mrežama i šireg digitalnog paketa;

31. poziva Komisiju da uvede Akt EU-a o razvoju usluga u oblaku i umjetne inteligencije kako bi se ojačala europska podatkovna infrastruktura i promicali europski pružatelji usluga u oblaku; ističe da bi cilj tog akta trebao biti aktivna izgradnja europskog jedinstvenog tržišta za računalstvo u oblaku i umjetnu inteligenciju;

32. priznaje da su za uvođenje najsuvremenije digitalne infrastrukture diljem EU-a potrebna velika ulaganja i uviđa da su za postizanje tog cilja ključni i javno i privatno financiranje; izražava zabrinutost zbog stalnog manjka poduzetničkog kapitala i financiranja ulaganja u Europi, koji ugrožavaju tehnološku suverenost; poziva Komisiju da uvelike poveća mehanizme javno-privatnih ulaganja, uključujući poduzetnički kapital, strateške platforme i namjenske instrumente financiranja usmjerene na start-up i scale-up poduzeća u sektorima kritičnih tehnologija; ističe važnost iskorištavanja javne nabave za potporu uvođenju i širenju otvorenih i interoperabilnih digitalnih rješenja te osiguravanja da privatni kapital, tržišno natjecanje i inovacije postanu glavni pokretači digitalne transformacije Europe u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju;

Povezivost velike brzine

33. smatra da se predstojećim Aktom o digitalnim mrežama mora poduprijeti cilj pružanja visokokvalitetne povezivosti svim potrošačima u EU-u do 2030., posebno u udaljenim i ruralnim područjima, kao i uklanjanja administrativnih prepreka za uvođenje 5G i 6G mreža te sigurne širokopojasne mreže velike brzine;

34. prepoznaje sve veću konvergenciju telekomunikacijske infrastrukture s tehnologijama računalstva u oblaku i na rubu mreže te uviđa potencijal otvorenih radijskih pristupnih mreža za pružanje naprednih tehnoloških rješenja, smanjenje troškova i povećanje interoperabilnosti povezivosti; smatra da budućnost povezivosti počiva na komplementarnosti raznih tehnologija kao što su 5G/6G, Wi-Fi i satelitska tehnologija, pri čemu nesmetana integracija koristi i poduzećima i potrošačima;

35. uviđa da se, s obzirom na to da su usluge u oblaku i na rubu mreže u središtu transformacije, mreže povezivosti brzo razvijaju u platforme za inovacije i da će sve više ovisiti o računalstvu u oblaku, umjetnoj inteligenciji, virtualizaciji i drugim tehnologijama;

36. poziva na postavljanje ambicioznih ciljeva za razvoj i inovacije u području bežičnih komunikacijskih mreža te na prepoznavanje potrebe za širokim pristupom koji uključuje računalstvo u oblaku, umjetnu inteligenciju, računalstvo na rubu mreže i kvantno računalstvo; ističe da bi inovacijski ekosustav za elektroničke komunikacije, posebno za vertikalno integrirane telekomunikacije, trebao ostati tržišno usmjeren te ustraje u tome da se buduće regulatorne mjere temelje na temeljitim procjenama učinka postojećih propisa koje se zasnivaju na znanju;

37. uviđa da je tržišno natjecanje među subjektima svih veličina i dalje ključan pokretač ulaganja u mreže povezivosti; poziva države članice da osiguraju postupno isključivanje bakrenih mreža u korist optičkih vlakana ili 5G tehnologija, u prvom redu kada je potrebno redovito održavanje ili moderniziranje mreže, čime bi se osiguralo da se prelazak odvija na ostvariv način i pružateljima usluga omogućilo da se unaprijed logistički i financijski pripreme;

38. ističe da bi svi potrošači u EU-u trebali imati pristup odgovarajućoj kvalitetnoj, pouzdanoj i cjenovno pristupačnoj povezivosti, čime bi se doprinijelo povećanoj potražnji za uslugama povezivosti; poziva Komisiju i države članice da prošire i nadograde digitalne mreže, posebno u ruralnim područjima, te da podrže javno-privatna ulaganja u širokopojasni pristup i uvođenje 5G/6G mreža, uz istodobno zadržavanje standarda kibernetičke sigurnosti i načela integrirane sigurnosti;

39. uvjeren je da bi, s obzirom na to da će infrastruktura za digitalnu povezivost, kao što su optička vlakna, 5G i 6G, biti ključna za industrijsku konkurentnost u budućnosti, predstojeći VFO trebao uključivati sredstva za opsežno uvođenje mrežne infrastrukture, čime bi se premostio postojeći jaz u uvođenju kako bi se postigli ciljevi digitalnog desetljeća do 2030., ostvarila paneuropska pokrivenost 5G mrežama za građane te osiguralo uspješno uvođenje alata industrije 4.0;

Optička vlakna

40. naglašava važnost ubrzavanja uvođenja svjetlovodnih mreža i modernih bežičnih komunikacijskih sustava koji mogu pružiti brze, sigurne i pouzdane digitalne usluge;

41. prepoznaje potrebu za davanjem prednosti izravnim svjetlovodnim vezama za kućanstva, poduzeća i javne institucije, što je ključno kako bi se osigurala iznimno brza i pouzdana povezivost, uz uvođenje mreža javnim radovima, u područjima kao što su ceste, voda i električna energija, kako bi se pojednostavnilo uvođenje svjetlovodne mreže;

42. pozdravlja uvođenje Akta o gigabitnoj infrastrukturi, kojim se odgovara na sve veće potrebe za bržom, pouzdanom i podatkovno intenzivnom povezivošću; uviđa važnost zajedničke upotrebe vodova i stupova za uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta kako bi se optimizirali resursi i smanjili troškovi; potiče države članice da pojednostavne postupke izdavanja dozvola i usklade propise kako bi se smanjile financijske i administrativne prepreke za širenje svjetlovodne infrastrukture;

5G i 6G

43. smatra da su privatna ulaganja ključna za uvođenje elektroničkih komunikacijskih mreža te 5G i 6G mreža koje su dovoljno napredne u pogledu prijenosa, brzine, kapaciteta pohrane, snage računalstva na rubu mreže i interoperabilnosti;

44. ističe da su provedba i primjena Akta o gigabitnoj infrastrukturi i dalje potrebne za uspostavu jedinstvene kontaktne točke za dozvole i centraliziranog postupka izdavanja digitalnih dozvola kako bi se smanjila kašnjenja u uvođenju infrastrukture i osigurala jedinstvena pravila za pristup infrastrukturi, određivanje cijena i procjene utjecaja na okoliš; zato poziva na ulaganje većih napora u tom području;

45. smatra da EU treba snažnu zaštitu u pogledu kibernetičke sigurnosti u svim sektorima kritične infrastrukture, uz strože mjere za smanjenje rizika koje predstavljaju visokorizični pružatelji usluga u području 5G i 6G mreža, osiguravanje gusto postavljenih malih ćelija i tornjeva makroćelija, naročito u urbanim i ruralnim područjima s nedosljednom pokrivenošću, te osiguravanje održivosti i energetske učinkovitosti infrastrukture kako bi se poduprla globalna konkurentnost Europe u digitalnom gospodarstvu;

Radiofrekvencijski spektar

46. poziva Komisiju i države članice da rade na boljoj koordinaciji dodjele radiofrekvencijskog spektra, posebno ranijim utvrđivanjem i usklađivanjem oslobađanja novih frekvencija, počevši s frekvencijama 6 GHz; poziva na politiku radiofrekvencijskog spektra kojom se promiču ulaganja u Europi, uključujući usklađivanjem politika dodjele spektra u državama članicama kako bi se ubrzalo

uvođenje 5G tehnologije na temelju najboljih praksi, promicanjem duljeg trajanja licencija i pristupom novom spektru kao što je gornji pojas od 6 GHz kako bi se zadovoljila buduća potražnja i omogućila 6G tehnologija; smatra da su potrebni zajednički napori javnih i privatnih subjekata kako bi se povećala konkurentnost Europe i kako se ne bi zaostajalo za najbrže rastućim mrežama na svijetu, tj. onima u Kini i Južnoj Koreji;

Sateliti i satelitski komunikacijski sustavi

47. naglašava važnost satelitskih komunikacija u razvoju digitalne infrastrukture EU-a, povećanju njezine otpornosti, jačanju sposobnosti aktera iz EU-a i smanjenju ovisnosti o pružateljima usluga izvan EU-a, posebno u području obrane; ističe potrebu za pružanjem alternativnih rješenja za povezivost za potrošače u udaljenim i ruralnim područjima;

48. ističe stratešku ulogu svemirskog programa EU-a, kao jednog od stupova suvereniteta EU-a, u pružanju najsuvremenijih i sigurnih usluga određivanja položaja, navigacije i mjerenja vremena za sustave Galileo i EGNOS te troškovno učinkovitih satelitskih komunikacijskih usluga za GOVSATCOM; primjećuje da se time EU-u i njegovim državama članicama omogućuje veća suverenost u pogledu satelitskih kapaciteta, uključujući geopozicioniranje, promatranje Zemlje, nadzor u svemiru i povezivost; posebno pozdravlja programe EU-a GOVSATCOM i IRIS^2, kojima se nastoji osigurati kratkoročna i dugoročna dostupnost sigurnih, pouzdanih i troškovno učinkovitih usluga vladine satelitske komunikacije za tijela EU-a i nacionalna javna tijela koja upravljaju ključnom sigurnosnom infrastrukturom i misijama;

49. žali zbog snažne ovisnosti o podacima trećih zemalja za praćenje i nadzor svemirskih objekata; naglašava potrebu da Europa hitno ojača vlastite kapacitete i infrastrukturu u području svijesti o situaciji u svemiru kako bi se osigurala otvorena strateška autonomija i sigurnost; poziva Komisiju i države članice da znatno povećaju ulaganja u sredstva za nadzor i praćenje u vlasništvu EU-a te da razviju učinkovite mehanizme za razmjenu informacija među državama članicama, čime bi se Europi omogućilo da neovisno prati i štiti svoju ključnu svemirsku infrastrukturu;

50. naglašava važnost uključivanja privatnog sektora u tehnologije lansiranja kako bi se dodatno ubrzao program IRIS^2; naglašava važnost poticanja snažnog i konkurentnog europskog sektora lansiranja svemirskih letjelica što će se postići većim uključivanjem privatnog sektora i potporom industrijama na početku i na kraju proizvodnog lanca; poziva Komisiju da promiče europsku politiku svemirske industrije kojom se smanjenjem strateških ovisnosti i poboljšanjem operativnog upravljanja europskim svemirskim programima jača suverenitet u području svemirskih tehnologija i usluga;

51. u tu svrhu poziva na donošenje konkretnih mjera za olakšavanje pružanja satelitskih usluga u cijeloj Europi, među ostalim utvrđivanjem zajedničkih postupaka i uvjeta; istodobno poziva na pošteno tržišno natjecanje s jasnim i provedivim pravilima za sve konstelacije satelita koje pristupaju tržištu EU-a;

52. napominje da trenutačno postoji nekoliko problema s latencijom u satelitskim mrežama i uviđa da je integracija satelitskih mreža s 5G, a u budućnosti i sa 6G tehnologijama ključna za povećanje dosega i pouzdanosti zemaljskih mreža;

Sustavi računalstva visokih performansi (HPC)

53. prepoznaje napredak postignut posljednjih godina u poboljšanju računalstva visokih performansi; poziva Komisiju da kontinuirano integrira i poboljšava računalne snage u centrima EU-a za računalstvo visokih performansi kako bi se poboljšalo učenje modela umjetne inteligencije i pripremilo za budući napredak u superračunalstvu;

54. poziva Komisiju da razvije koordiniranu strategiju za premošćivanje jaza između najsuvremenije europske tehnologije za računalstvo visokih performansi i njezine praktične i prilagodljive primjene u svim industrijama, uključujući stvaranjem javne mreže za supreračunalstvo; napominje da bi se tom strategijom trebala potaknuti suradnja između javnih institucija i partnera iz privatnog sektora, uključujući MSP-ove, kako bi se osiguralo da kapaciteti europske tehnologije za računalstvo visokih performansi postanu ključni pokretač gospodarske konkurentnosti i tehnološke suverenosti;

55. ističe da centri za računalstvo visokih performansi moraju osigurati pristupačnost za razvojne programere i subjekte za uvođenje temeljnih modela umjetne inteligencije, generativne umjetne inteligencije i primijenjene umjetne inteligencije; napominje da bi centri Euro-HPC trebali biti operativni za te primjere upotrebe, a posebno za MSP-ove, novoosnovana poduzeća i rastuća poduzeća; naglašava da se to mora besprijekorno dopuniti inicijativama za razvoj i uvođenje umjetne inteligencije u EU;

56. pozdravlja otvaranje novih tvornica umjetne inteligencije; ističe da će tvornice umjetne inteligencije unaprijediti superračunala EuroHPC-a i ojačati računalne kapacitete za umjetnu inteligenciju te poduprijeti novoosnovana poduzeća i rastuća poduzeća u osposobljavanju i širokom razvoju pouzdanih modela umjetne inteligencije opće namjene;

Računalni hardver: poluvodiči, čipovi i kvantni čipovi

57. smatra da je potrebno hitno djelovanje kako bi se potaknula domaća proizvodnja poluvodiča u EU-u te poboljšala otpornost lanca opskrbe uspostavom strateških globalnih partnerstava, podupiranjem

novoosnovanih poduzeća i inovacija, poticanjem prekogranične suradnje u naprednom razvoju poluvodiča te pružanjem financijskih poticaja, regulatorne potpore i pristupa tržištu;

58. naglašava potrebu za pravnom sigurnošću kako bi se podržao razvoj poluvodiča, osigurali sigurni lanci opskrbe ključnim sirovinama i izbjegli poremećaji uzrokovani nesigurnostima u pogledu ulaganja;

59. potiče na pridavanje najveće političke važnosti osiguravanju dostatne opskrbe čipovima umjetne inteligencije u EU-u i na to da se to učini središnjom točkom politika digitalne industrije EU-a; prima na znanje povećanje potražnje za čipovima umjetne inteligencije potaknuto širenjem primjena u računalstvu u oblaku, uređajima na rubu mreže, autonomnim sustavima i generativnoj umjetnoj inteligenciji;

60. poziva Komisiju da reagira na novu geopolitičku stvarnost i upotrebu digitalnih lanaca opskrbe kao instrumenata vršenja pritiska; apelira na Komisiju da pronađe sporazumno rješenje za američku zabranu izvoza čipova umjetne inteligencije u 16 država članica EU-a;

61. poziva Komisiju da napredne čipove umjetne inteligencije, uključujući njihovo projektiranje i proizvodnju, stavi u središte revizije Akta o čipovima; poziva Komisiju da ove godine predstavi reviziju koje uključuje dugoročnu strategiju ukorijenjenu u trenutačnoj geopolitičkoj stvarnosti kojom se europska strateška neizostavnost gradi tehnološkim vodstvom, odgovarajućim proizvodnim kapacitetima i snažnim ekosustavom istraživanja i razvoja, što će biti ključno za osiguravanje europske suverenosti u sve problematičnijim vremenima; smatra da je ključno ojačati interakciju između istraživanja, osposobljavanja, dobavljača i snažne javne infrastrukture kako bi se ubrzao put od istraživanja, razvoja, testiranja i, naposljetku, proizvodnje u punoj snazi;

62. smatra da bi EU trebao pojačati svoje aktivnosti u razvoju kvantnih čipova ako želi ubrzati vrijeme potrebno za stavljanje industrijskih inovacija EU-a u području kvantne tehnologije na tržište;

63. poziva Komisiju da podrži proizvodnju čipova u širokoj upotrebi unutar EU-a, primjerice za elektroničke uređaje i automobile; poziva na potporu razvoju čipova kojima se smanjuje potrošnja energije u digitalnom sektoru;

64. naglašava potrebu za podupiranjem uspješnosti kružnoga gospodarstva te podsjeća Komisiju da su proizvodi informacijske i komunikacijske tehnologije i drugi elektronički uređaji dio

prioritetnih skupina proizvoda iz plana rada koji će se donijeti do travnja 2025. u skladu s Uredbom (EU) 2024/1781[27];

65. Smatra da se u okviru predstojećeg VFO-a moraju dodijeliti dodatna sredstva za razvoj kapaciteta za proizvodnju poluvodiča te druge poluvodičke tehnologije i procese sljedeće generacije (npr. fotonski čipovi, čipovi širokog pojasa te projektiranje, proizvodnja, testiranje, sastavljanje i napredno pakiranje) unutar EU-a;

Usluge u oblaku

66. uviđa da postoji tržišna potreba za suverenim rješenjima kojima se nude veće razine kontrole nad podacima za određene kategorije osjetljivih podataka i uzima u obzir rizike povezane s oslanjanjem na pojedinačne dominantne pružatelje usluga; poziva na izradu strategije za smanjenje ovisnosti o stranim pružateljima usluga u oblaku uz istodobno poticanje europskih alternativa;

67. konstatira da rasprave o EU-ovu programu kibersigurnosne certifikacije za usluge računalstva u oblaku nisu donijele nikakve rezultate; ističe da postoje razmatranja o suverenosti, posebno u vezi s izvanteritorijalnošću obvezujućih pravnih režima, koja se ne mogu riješiti tehničkim raspravama; poziva Komisiju da u planiranom aktu o razvoju računalstva u oblaku i umjetne inteligencije predloži definiciju suverenog oblaka i njegovo područje primjene;

68. napominje da je potrebno osigurati pohranu podataka i računalnu snagu te distribuiranu računalnu infrastrukturu; poziva Komisiju da osigura da korisnici usluga u oblaku imaju mogućnost odabrati rješenje koje zadovoljava njihove potrebe tako što će hitno ukloniti prepreke mijenjanju i diversifikaciji pružatelja usluga primjenom strategija s više oblaka te poticati konkurentno europsko tržište usluga u oblaku, čime se smanjuje oslanjanje na pojedinačne pružatelje usluga i jača digitalna suverenost;

69. poziva Komisiju da iskoristi inicijative kao što su 8ra i IPCEI CIS (važan projekt od zajedničkog europskog interesa – infrastruktura i usluge u oblaku) kako bi se unaprijedila decentralizirana infrastruktura u oblaku i na rubu mreže, koja omogućuje suverenost i doprinosi smanjenju ovisnosti o stranim pružateljima usluga i osiguranju otpornosti uz istodobno povećanje operativne fleksibilnosti unutar Europe;

Sustavi umjetne inteligencije

---

[27] Uredba (EU) 2024/1781 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn održivih proizvoda, izmjeni Direktive (EU) 2020/1828 i Uredbe (EU) 2023/1542 te stavljanju izvan snage Direktive 2009/125/EZ (SL L, 2024/1781, 28.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj).

70. pozdravlja inicijativu InvestAI, uključujući gigatvornice umjetne inteligencije; naglašava potrebu da se Europa pozicionira kao globalni predvodnik u učenju modela umjetne inteligencije, znanstvenom istraživanju i napretku kvantnog računalstva; predan je daljnjem podupiranju razvoja umjetne inteligencije pokretanjem inicijativa kao što su tvornice umjetne inteligencije kako bi se novoosnovanim poduzećima, rastućim poduzećima i istraživačima osigurala računalna snaga;

71. poziva Komisiju da dodatno podrži projektiranje i razvoj umjetne inteligencije proizvedene u Europi te da donese politike i mjere kojima će se europskim industrijskim sektorima omogućiti da imaju koristi od svojih podataka i primjene umjetne inteligencije;

72. naglašava da odloženo uvođenje inovacija koje se temelje na umjetnoj inteligenciji ometa tehnološki napredak, tržišnu konkurentnost i digitalnu transformaciju unutar EU-a;

73. očekuje da će se modelom javno-privatnog financiranja potaknuti dosad nezabilježena privatna ulaganja u umjetnu inteligenciju, čime će se start up poduzećima i industriji otvoriti pristup superračunalima;

Kvantna tehnologija

74. uviđa hitnost definiranja jasnog plana za razvoj kvantne tehnologije, uključujući kvantno računalstvo i kvantno šifriranje, kako bi se osiguralo da će javna i privatna ulaganja dovesti do opipljivih komercijalnih primjena;

75. poziva Komisiju da provede procjenu postojećih nacionalnih okvira kvantnog izoliranog okruženja i načina na koji se postojeće zakonodavstvo primjenjuje na njih kako bi se spriječila fragmentacija tržišta; pozdravlja najavu Kvantne strategije i Kvantnog akta u Kompasu konkurentnosti Komisije;

76. apelira na Komisiju da osigura donošenje akta o kvantnoj tehnologiji, popraćenog procjenom učinka, kako bi se Europa pozicionirala kao vodeća regija u području kvantne izvrsnosti i inovacija ulaganjem u istraživanje i razvoj te inovacije, mobiliziranjem financijskih sredstava za jačanje europskog kvantnog ekosustava, kapaciteta i proizvodnje te osiguravanjem komercijalizacije vodećih europskih kvantnih istraživanja u Europi; naglašava da bi se trebale ostvariti konkretne tehnološke primjene poticanjem politika kojima se ubrzava tehnološka zrelost i olakšava prijelaz s istraživanja na komercijalni uspjeh;

77. poziva na ciljana ulaganja, industrijsku suradnju i regulatorne okvire kojima se podupire razvoj i širenje kvantnih tehnologija te njihova prihvaćenost na tržištu u ključnim sektorima;

78. poziva na koordiniranu strategiju EU-a za postkvantnu kriptografiju kako bi se podaci zaštitili od budućih kibernetičkih prijetnji;

Podatkovni centri

79. poziva Komisiju da podrži ekosustave za razmjenu podataka specifičnih za određene industrije unutar industrijskih sektora, čime bi se potaknula suradnja i inovacije uz istodobno održavanje suvereniteta nad podacima i osiguravanje usklađenosti s propisima EU-a, kako je navedeno u Aktu o podacima; potiče Komisiju na odlučnu provedbu kako bi se osiguralo da dominantni sudionici na tržištu ne nameću nepoštene uvjete MSP-ovima i srednjim poduzećima pri pristupu podacima i njihovoj razmjeni;

80. smatra da je potrebno osigurati međusobno povezanu infrastrukturu kojom bi se podatkovnim centrima omogućila učinkovita suradnja u skladu sa zajedničkim standardima s vrlo brzom povezivošću, uz istodobno održavanje fleksibilnosti, sigurnosti i prilagodljivosti; smatra da bi taj međusobno povezani sustav pomogao u osiguravanju distribuirane redundancije kako bi podaci i usluge bili dostupni čak i u slučaju kvara u podatkovnom centru;

81. poziva Komisiju da prednost da interoperabilnosti među platformama, čime bi se omogućila neometana integracija podataka među poduzećima i sektorima, u skladu sa zahtjevima Akta o podacima, kojima se propisuju obveze prenosivosti podataka i interoperabilnosti za usluge u oblaku i na rubu mreže; naglašava potrebu za odlučnom provedbom tih odredbi kako bi se spriječila ovisnost o jednom pružatelju usluga i osiguralo da europski industrijski ekosustavi mogu iskoristiti inovacije koje se temelje na podacima bez tehničkih ili ugovornih prepreka;

82. podsjeća na plan Komisije da podatkovne centre učini klimatski neutralnima i vrlo energetski učinkovitima do 2030.; smatra da je potrebno poboljšati integraciju podatkovnih centara s energetskim sustavom, s naglaskom na ponovnoj upotrebi topline i pružanju fleksibilnih usluga za potrebe elektroenergetske mreže; prepoznaje potrebu za poticanjem istraživanja u području hlađenja i energetski učinkovitih procesora, dok bi posebnu pozornost trebalo posvetiti podupiranju podatkovnih centara EU-a; potiče Komisiju da osigura jasnu i dosljednu provedbu postojećih pravnih zahtjeva za operatere podatkovnih centara u cjelokupnom zakonodavstvu EU-a i državama članicama;

83. poziva Komisiju i države članice da povećaju i usmjere se na javna ulaganja i potaknu privatna ulaganja u digitalnu infrastrukturu kako bi se omogućio rast i modernizacija podatkovnih centara;

Podmorski kabeli

84. poziva Komisiju da poduzme koordinirane mjere za zaštitu podmorskih kabela, jačanje njihove sigurnosti i kapacitete za

popravak; naglašava potrebu za kontinuiranim ulaganjem u izgradnju novih podmorskih kabela kako bi se osigurala redundancija; pozdravlja ulogu EU-a u sufinanciranju takvih projekata kako bi se poboljšala digitalna infrastruktura i povezivost u svim državama članicama; poziva Komisiju da istraži moguće sinergije između održavanja digitalne i energetske podmorske infrastrukture;

85. naglašava važnost poboljšanja kapaciteta za popravak i mehanizama odgovora EU-a i država članica na poremećaje povezane s podmorskim kabelima, koji su ključni za održavanje sigurne i neprekinute komunikacije; naglašava važnost međunarodne suradnje za popravak sabotiranih kabela i olakšavanje potrebnih ulaganja te poziva na uspostavu flote za brzi popravak sa sjedištem u Uniji kako bi se osigurao brz popravak i operativni kontinuitet u slučaju poremećaja; poziva Komisiju da provede procjenu regulatornih mjera kako bi se osigurao pravedan pristup i sigurnost, bez obzira na to je li ta infrastruktura u privatnom ili javnom vlasništvu;

86. pozdravlja donošenje Akcijskog plana za sigurnost kabela, koji će se organizirati oko četiri stupa: prevencija, otkrivanje, odgovor i popravak te odvraćanje; ističe važnost njegove potpune i pravodobne provedbe; u trenutačnom geopolitičkom kontekstu poziva na povećanje ulaganja u tehnologije kako bi se ojačala sigurnost i otpornost podmorske i odobalne infrastrukture;

87. poziva Komisiju da promiče istraživanja i inovacije kako bi se omogućile napredne tehnološke inovacije u području sigurnosti kabela, uključujući sustave ranog upozoravanja i procjene prijetnji koje se temelje na umjetnoj inteligenciji;

88. potiče Komisiju da preispita dostupne instrumente osmišljene za bolje iskorištavanje privatnih ulaganja kako bi se podržali projekti kabela od europskog interesa; poziva Komisiju da projekte podmorskih kabela uvrsti na popis važnih projekata od zajedničkog europskog interesa; uviđa potrebu za racionalizacijom i pojednostavljenjem uvjeta i administrativnih postupaka za važne projekte od zajedničkog europskog interesa;

Kibernetička sigurnost

89. podsjeća na zakonodavni rad obavljen tijekom prethodnog zakonodavnog razdoblja usmjeren na znatno poboljšanje kibernetičke sigurnosti u EU-u; posebno pozdravlja donošenje Akta o kibernetičkoj otpornosti, Akta o kibernetičkoj solidarnosti i Direktive o sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava;; naglašava potrebu za usklađenom i pravodobnom provedbom i primjenom tih mjera;

90. poziva Komisiju da predstavi izvješće o evaluaciji Akta o kibernetičkoj sigurnosti i da predloži zakonodavni akt za njegovo preispitivanje kako bi se ojačao okvir EU-a za kibernetičku sigurnost, s posebnim naglaskom na međudjelovanju suvereniteta i sigurnosti; nadalje, poziva Komisiju da poboljša zaštitu strateške i kritične

infrastrukture i spriječi vanjsko upletanje subjekata koji podliježu izvanteritorijalnom zakonodavstvu te da ubrza postupak donošenja programa kibernetičke sigurnosne certifikacije EU-a; poziva na jačanje mandata Agencije Europske unije za kibernetičku sigurnost (ENISA) proširenjem njezina mandata na koordinaciju odgovora na krizu, nadzor kibernetičke sigurnosne certifikacije za kritičnu infrastrukturu i osiguravanje ujednačene provedbe kibernetičkih sigurnosnih standarda na cijelom jedinstvenom tržištu;

91. naglašava važnost predstojeće europske strategije unutarnje sigurnosti za jačanje kibernetičke sigurnosti i zaštite ključne infrastrukture;

92. sa zabrinutošću napominje da, prema Drugom izvješću o napretku država članica u provedbi paketa instrumenata EU-a za kibernetičku sigurnost 5G mreža, 14 država članica još nije provelo nikakva ograničenja za visokorizične dobavljače, što predstavlja znatne sigurnosne slabosti; poziva na potpunu provedbu paketa instrumenata EU-a za sigurnost 5G mreža kako bi se smanjilo oslanjanje na visokorizične dobavljače; poziva Komisiju da paket instrumenata učini obvezujućim, posebno u pogledu visokorizičnih dobavljača u ključnoj infrastrukturi;

Pojednostavnjenje

93. primjećuje da za stvarnu tehnološku suverenost EU mora raspolagati održivim komercijalnim alternativama; naglašava da EU mora hitno provesti sveobuhvatan program pojednostavnjenja i smanjenja birokracije kako bi se potaknulo okruženje pogodno za inovacije kojim se mogu poduprijeti konkurentne europske alternative dominantnim globalnim digitalnim akterima; naglašava da prekomjerna administrativna opterećenja, fragmentirani regulatorni okviri, nedovršeno jedinstveno digitalno tržište i pretjerano složeni postupci usklađivanja nerazmjerno utječu na europska novoosnovana poduzeća, brzorastuća poduzeća i MSP-ove jer ograničavaju njihovu sposobnost tržišnog natjecanja na globalnoj razini; potvrđuje da bi se EU trebao usredotočiti na regulatorno pojednostavnjenje i produbljivanje digitalnog jedinstvenog tržišta te osigurati da je zakonodavstvo razmjerno, utemeljeno na inovacijama i da ne koči razvoj europskih tehnoloških rješenja;

94. naglašava da nove zakonodavne prijedloge treba uskladiti s načelima bolje regulative te osigurati da svaku novu mjeru digitalne politike koja utječe na konkurentnost prati procjena učinka, uključujući provjeru konkurentnosti, utjecaja na MSP-ove i poduzeća srednje tržišne kapitalizacije, kojom se ocjenjuje je li određeni zakonodavni instrument nužan i proporcionalan te da ne stvara nepotrebno opterećenje za poduzeća, posebno mala i srednja poduzeća odnosno njegove učinke na konkurentnost, mogućnosti ulaganja i dobrobit potrošača;

95. ističe da pojednostavljenje zakonodavstva EU-a ne smije ugroziti nijedno temeljno pravo ni prava građana i poduzeća, a time ni regulatornu sigurnost; smatra da nijedan prijedlog za pojednostavljenje ne bi trebalo požurivati i predlagati bez odgovarajućeg razmatranja, savjetovanja i procjene učinka;

96. pozdravlja predanost Komisije potpunoj provedbi načela smanjenja opterećenja za poduzeća u zakonodavstvu EU-a; stoga poziva Komisiju da pojača svoje napore s ciljem uklanjanja većih troškova i administrativnih opterećenja za poduzeća u usporedbi s koristima koje bi proizašle iz svih novih regulatornih zahtjeva uvedenih na razini EU-a u istom području politike, kako bi se uklonile prepreke ulasku na tržište i pomoglo europskim tvrtkama da se šire i rastu;

97. poziva Komisiju da osigura dosljedno pojednostavljenje, provedbu i primjenu zakonodavstva EU-a o digitalnim uslugama s pomoću paketa instrumenata za digitalne usluge kojim se pojednostavnjuju definicije i postupci izvješćivanja, procjenjuju načini za ublažavanje obveza izvješćivanja te smanjuje jaz između industrije i vladina sektora;

98. smatra da je potpora poduzećima i inovatorima da ostanu u Europi razvojem EU-a kao privlačnog i prilagodljivog poslovnog okruženja ključna za jačanje tehnološke suverenosti; u tom pogledu naglašava da bi trebalo izbjegavati prekomjerne propise i administrativna opterećenja te da bi pravila EU-a trebala biti jasna, dosljedna, predvidljiva, razmjerna i tehnološki neutralna, čime bi se održalo globalno konkurentno regulatorno okruženje; vjeruje da bi nove metode javne nabave te razvoj regulatornih izoliranih okruženja i testnih platformi također trebali doprinijeti okviru koji pogoduje inovacijama;

99. pozdravlja prijedlog Komisije o 28. pravnom sustavu, prihvaćajući da će jedinstven i usklađen skup pravila na razini EU-a biti prekretnica za digitalna ulaganja i inovacije; smatra da će smanjenje regulatorne rascjepkanosti u 27 nacionalnih pravnih sustava potaknuti privatna ulaganja, smanjiti troškove usklađivanja i ubrzati uvođenje digitalne infrastrukture, proizvoda i usluga sljedeće generacije; potiče Komisiju da osigura da se tim okvirom prije svega rješavaju regulatorne prepreke u digitalnom sektoru, kao što su izdavanje dozvola i prekogranični protok podataka, kako bi se stvorilo istinsko digitalno jedinstveno tržište;

100. potiče Komisiju da stvori jedinstvenu kontaktnu točku radi pojednostavljenja postupka podnošenja zahtjeva za pristup privatnog sektora mehanizmima financiranja EU-a, osiguravajući da privatna poduzeća, MSP-ovi i novoosnovana poduzeća mogu lakše sudjelovati u programima digitalnih ulaganja;

Energetika

101. naglašava da će podatkovni centri dodatno opteretiti elektroenergetske mreže, zbog čega je nužno ojačati ih anticipativnim ulaganjima; naglašava da podatkovni centri mogu i pomoći u stabilizaciji mreže fleksibilnošću na strani potražnje; poziva na donošenje mjera za poticanje takvih doprinosa na temelju provedbe revizije reforme europskog tržišta električne energije;

102. poziva Komisiju i države članice da predlože i provedu instrumente kojima se osigurava redovito planiranje sve veće potražnje podatkovnih centara za energijom, čime bi se olakšalo njihovo strateško pozicioniranje u blizini dostupnih izvora energije i na taj način smanjilo oslanjanje na širu mrežnu infrastrukturu;

103. prepoznaje je da su svjetlovodne mreže energetski učinkovitije u usporedbi s tradicionalnim bakrenim mrežama; potvrđuje važnost smanjenja potrošnje energije u prijenosu podataka te osiguravanja dugoročne stabilnosti i učinkovitosti;

104. poziva Komisiju da osigura pouzdanu i dostatnu opskrbu čistom energijom i tehnologijom s nultom stopom emisija kako bi se podupirala digitalna infrastruktura budućnosti;

Vještine

105. prepoznaje hitnu potrebu za većim brojem kvalificiranih stručnjaka u digitalnim područjima kako bi se ispunili strateški ciljevi EU-a; poziva države članice da razviju nacionalne strategije i poticaje za zadržavanje europskih talenata i privlačenje najboljih svjetskih digitalnih stručnjaka, čime bi se ojačali inovacijski kapaciteti i tehnološko vodstvo EU-a;

106. naglašava važnost popunjavanja nedostatka digitalnih vještina i vještina u području STEM-a kako bi se poboljšala tehnološka otpornost, inovacijski kapaciteti i otvorena strateška autonomija; poziva države članice da povećaju ulaganja u digitalno obrazovanje, usavršavanje i prekvalifikaciju, posebno u područjima ključnima za zelenu i digitalnu tranziciju; podržava davanje prednosti ulaganjima kojima se rješava problem nedostatka digitalnih vještina, posebno u području umjetne inteligencije, kibernetičke sigurnosti, analize podataka i čistih tehnologija, kako bi se poduprle inovacije i tehnološka suverenost;

107. poziva na koordinirane strategije na nacionalnoj razini kako bi se poboljšao pristup visokokvalitetnom obrazovanju u području STEM-a, promicalo cjeloživotno učenje i privukli talenti u informacijsku i komunikacijsku tehnologiju i povezana područja; potiče partnerstva između javnih ustanova, industrije i pružatelja obrazovnih usluga kako bi se osigurala usklađenost kurikuluma i promjenjivih potreba tržišta;

108. poziva na pojačane napore za poboljšanje digitalne pismenosti i vještina u svim demografskim skupinama, s naglaskom na ranom

obrazovanju u području STEM-a, strukovnom obrazovanju i osposobljavanju te cjeloživotnom učenju u digitalnim tehnologijama; preporučuje usklađivanje nacionalnih strategija obrazovanja i osposobljavanja s ciljem digitalnog desetljeća EU-a da 80 % stanovništva do 2030. stekne osnovne digitalne vještine, s naglaskom na rodno uključive politike kako bi se povećalo sudjelovanje žena u područjima informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT) i STEM-a; poziva institucije EU-a da poduzmu konkretne korake kako bi ispunile obveze iz Europske deklaracije o digitalnim pravima i načelima za digitalno desetljeće, kako unutar okvira EU-a tako i u okviru suradnje Unije s trećim zemljama;

109. podržava uspostavu zajedničkog okvira EU-a za certifikaciju digitalnih i tehničkih vještina kako bi se poboljšalo priznavanje i prenosivost kvalifikacija među državama članicama;

110. potiče Europsku investicijsku banku i nacionalne razvojne institucije da podupru zadržavanje talenata u području digitalnih usluga zajedničkim ulaganjem u europska novoosnovana poduzeća za komercijalizaciju tehnoloških i znanstvenih inovacija, osiguravajući da inovacije koje financira EU ostanu unutar regije i doprinose tehnološkoj suverenosti Europe;

Istraživanja i inovacije

111. uviđa važnost premošćivanja jaza između istraživanja i komercijalizacije, potiče Komisiju da poboljša valorizaciju inovacija u EU-u;

112. vjeruje da je sposobnost Europe da istraživanje pretvori u rješenja spremna za tržište ključna za izgradnju potrebnih kapaciteta i smanjenje oslanjanja na neeuropske tehnologije;

113. naglašava da je potrebno strateški dodijeliti financijska sredstva kako bi se ubrzao razvoj i uvođenje na tržište rješenja kojima se jača tehnološka otpornost Europe i potiču inovacije; naglašava važnost agilnije strukture financiranja temeljene na izvrsnosti, posebno u poboljšanju primjene istraživanja u industrijske svrhe; poziva na povećanje ulaganja u istraživanje i inovacije kako bi se ojačali znanje i tehnološke sposobnosti Europe te ustraje u tome da se financiranje istraživanja, razvoja i inovacija EU-a temelji na otvorenom tržišnom natjecanju i izvrsnosti;

114. ističe potrebu za politikama kojima se podupiru industrijske inovacije, uključujući ciljana ulaganja u ključne strateške tehnologije u kojima Europa može predvoditi na globalnoj razini, kao što je kvantno računalstvo, kako bi se izgradio inovacijski ekosustav;

115. smatra da su privatna ulaganja u istraživanje, razvoj i inovacije od iznimne važnosti i poziva EU da osmisli poticaje kojima će se učinkovito iskoristiti privatno financiranje za razvoj ključnih tehnologija, među ostalim putem javno-privatnih partnerstava;

116. naglašava da su hitno potrebni jači poticaji za mobilizaciju kapitala privatnog sektora za inovacije temeljene na tehnologiji; potiče države članice da uvedu ciljane fiskalne poticaje, regulatorna pojednostavnjenja i instrumente za podjelu rizika namijenjene privlačenju privatnog vlasničkog kapitala u tehnološki i digitalni sektor; ističe da treba pojednostaviti prekogranične tokove kapitala unutar jedinstvenog tržišta kako bi se inovativnim europskim novoosnovanim poduzećima olakšao pristup financiranju.

Norme

117. čvrsto vjeruje da je promicanje interoperabilnosti i standarda EU-a ključno za poticanje konkurentnosti u tehnološkom sektoru jer se time osigurava da proizvodi mogu biti povezani i međusobno funkcionirati, čime se potiču inovacije i otvorena tržišta; podsjeća da i interoperabilnost i zajednički tehnološki standardi utiru put funkcioniranju jedinstvenog tržišta;

118. naglašava da Komisija mora povećati svoj angažman u okviru postojećih globalnih normizacijskih struktura i usredotočiti se na međunarodno prihvaćanje europskih normi pristupom odozdo prema gore, izbjegavajući centralizaciju;

Partnerstva

119. pozdravlja predanost EU-a pregovorima o sveobuhvatnim sporazumima o digitalnoj trgovini kojima se olakšava siguran i konkurentan razvoj digitalne infrastrukture u partnerskim zemljama; potiče Komisiju da poveća napore u pregovorima o sporazumima o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja s dodatnim partnerskim zemljama;

120. poziva Komisiju da ubrza tehničku suradnju u multilateralnim forumima kao što su G7, Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj i Svjetska trgovinska organizacija (WTO) kako bi se razvili globalni standardi za digitalno upravljanje, regulaciju umjetne inteligencije, prekogranični protok podataka i nove tehnologije;

121. potiče Komisiju da ostvari napredak u pregovorima o trajnom rješenju u pogledu moratorija WTO-a na e-trgovinu kako bi se spriječilo uvođenje digitalnih tarifa, čime bi se osiguralo da međunarodna digitalna trgovina ostane otvorena, predvidljiva i poticajna za inovacije;

°

° °

122. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.